

เจาะลึกความต่าง! ราคากลางใหม่ vs เก่า

บัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน ใช้ต่อเนื่อง 1 ปีได้เลยไหม?

คำถามที่พบบ่อย

บัญชีราคาสืบวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน
สามารถใช้ต่อเนื่อง 1 ปีได้เลยไหม?

เปรียบเทียบหลักเกณฑ์เดิม vs หลักเกณฑ์ใหม่

หลักเกณฑ์เดิม (ข้อ 9.6)

- หน่วยงานอาจจัดทำบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงานได้
- ใช้อ้างอิงในการคำนวณราคากลางตามความเหมาะสม
- ต้องปรับปรุงบัญชีดังกล่าวให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

หลักเกณฑ์ใหม่ (ข้อ 9.7)

- หน่วยงานอาจจัดทำบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงานได้
- ใช้อ้างอิงในการคำนวณราคากลางตามความเหมาะสม
- ต้องทบทวนบัญชีดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ประเด็นสำคัญ

จากคำว่า ‘อยู่เสมอ’ → เป็น ‘อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง’
จึงทำให้กรอบเวลาชัดเจนขึ้น ตรวจสอบได้มากขึ้น

เงื่อนไขที่ถูกต้องในการนำวัสดุเข้าบัญชี

1

วัสดุที่ไม่มีประกาศ
เผยแพร่ราคาจาก
กระทรวงพาณิชย์
(ข้อ 9.2.3 และ 9.3.3)

2

กรณีหน้างานอยู่ห่างจาก
ศาลากลางจังหวัด
เกิน 80 กิโลเมตร
(ข้อ 9.3.4)

>80
กม.

3

วัสดุมูลค่าสูงเกินร้อยละ 10
ของโครงการ หรือเป็นวัสดุ
จากแหล่งธรรมชาติ เช่น
ดินถม ลูกกรง กรวย หิน
(ข้อ 9.5)

ข้อแนะนำในการปฏิบัติงาน

- แม้หลักเกณฑ์ใหม่กำหนดให้ทบทวนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- แต่ในทางปฏิบัติ ไม่ควรรอให้ครบปี
- ควรติดตามสภาวะตลาดและทบทวนบัญชีราคาให้บ่อยที่สุด
- ตัวอย่างเช่น ทุกเดือน หรือทุกไตรมาส
- เพราะหัวใจสำคัญของราคากลาง คือ ‘ความเป็นปัจจุบัน’

ทบทวนบ่อย
ราคากลาง
แม่นยำ เป็นธรรม
ทุกฝ่ายครับ!

สรุปสั้น ๆ

ใช้ได้ต่อเนื่องตามแนวทาง แต่ต้องทบทวนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
อย่างไรก็ตาม เพื่อความรอบคอบและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย
ควรทบทวนบ่อยกว่านั้นตามสภาวะราคาวัสดุ

เจาะลึกความต่าง! ราคาากลางใหม่ vs เก่า

ปลดล็อกความคลุมเครือเรื่อง “บัญชีราคาสืบวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน”

ประเด็นคำถามที่น่าสนใจ:

“ตามแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคาากลางงานก่อสร้างข้อนี้ คือสามารถสืบราคาและใช้ได้ต่อเนื่อง 1 ปีเลยใช่ไหมครับ ?”

จากคำถามข้างต้น ซึ่งเป็นข้อสงสัยที่พบได้บ่อยในภาคปฏิบัติ เอกสารฉบับนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อตอบข้อสงสัยดังกล่าวอย่างตรงไปตรงมา โดยนำข้อความตามประกาศจริงมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างหลักเกณฑ์เดิมและหลักเกณฑ์ใหม่ (การจัดทำ “บัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน”) เพื่อให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่รอบคอบ เป็นระบบ และสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

X หลักเกณฑ์เดิม (อ้างอิงข้อ 9.6 ตามประกาศเดิม)

“9.6 หน่วยงานของรัฐอาจตั้งคณะกรรมการหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อรวบรวมข้อมูล และกำหนดราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง ที่ดำเนินการตามข้อ 9.2.4 สำหรับการก่อสร้างในส่วนกลาง และตามข้อ 9.3.4 และข้อ 9.3.5 สำหรับการก่อสร้างในส่วนภูมิภาค รวมทั้งที่ต้องดำเนินการตามข้อ 9.4 ไว้เป็นบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน เพื่อลดภาระ ใช้อ้างอิง และอำนวยความสะดวกในการสืบและกำหนดราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางของหน่วยงาน โดยผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถนำราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างตามบัญชีดังกล่าว มาใช้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ต้องมีการปรับปรุงบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างดังกล่าวให้มีความเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอด้วย”

/ หลักเกณฑ์ใหม่ (อ้างอิงข้อ 9.7 ตามแนวทางใหม่)

“9.7) หน่วยงานของรัฐอาจตั้งคณะกรรมการหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อรวบรวมข้อมูล และกำหนดราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างที่ดำเนินการตามข้อ 9.2.3) สำหรับการก่อสร้างในส่วนกลาง และตามข้อ 9.3.3) และข้อ 9.3.4) สำหรับการก่อสร้างในส่วนภูมิภาค รวมทั้งที่ต้องดำเนินการตามข้อ 9.5) ไว้เป็นบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน เพื่อลดภาระ ใช้อ้างอิง และอำนวยความสะดวกในการสืบและกำหนดราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางของหน่วยงาน โดยผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถนำราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างตามบัญชีดังกล่าวมาใช้คำนวณราคากลาง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ต้องมีการทบทวนบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างดังกล่าวให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง”

บทวิเคราะห์ และ ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน

1. การแก้ปัญหาความคลุมเครือของกรอบเวลา

การเปลี่ยนแปลงจากคำว่า **"อยู่เสมอ"** มาเป็น **"อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง"** ไม่ใช่เพียงการเปลี่ยนคำศัพท์ แต่เป็นการยกระดับมาตรฐานการทำงานของภาครัฐให้มีความเป็นรูปธรรม มีกรอบเวลาที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างตรงไปตรงมา และมั่นใจได้ว่าบัญชีราคาสับของรัฐจะได้รับการทบทวนอย่างเป็นระบบ สร้างความเป็นธรรมในการแข่งขัน

2. เงื่อนไขที่ถูกต้องในการนำวัสดุเข้าบัญชี

สทวนไว้เฉพาะกรณีที่บังคับให้ **"สืบราคาเอง"** เท่านั้น ได้แก่:

- ข้อ 9.2.3) และ 9.3.3): วัสดุที่ไม่มีประกาศเผยแพร่ราคาจากกระทรวงพาณิชย์
- ข้อ 9.3.4): กรณีสำนักงานอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดเกิน 80 กิโลเมตร
- ข้อ 9.5): กรณีวัสดุมีมูลค่าสูงเกินร้อยละ 10 ของโครงการ หรือเป็นวัสดุจากแหล่งธรรมชาติ (เช่น ดินถม ลูกรัง ทราย หิน) ที่ต้องสืบจากแหล่งผลิตโดยตรง

3. ข้อเสนอแนะ: "อย่างน้อย 1 ปี" แต่ไม่ควรรอให้ครบปี!

กลับมาที่คำถามตั้งต้น "ใช้ได้ต่อเนื่อง 1 ปีเลยใช่ไหม?" แม้ระเบียบจะให้สิทธิใช้ได้ แต่ในแนวทางปฏิบัติอย่างรอบคอบ ระยะเวลา 1 ปี หรือแม้แต่ครึ่งปี ก็ยังถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานเกินไป เมื่อเทียบกับความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้างในปัจจุบัน

ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางไม่ควรปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปจนครบกำหนด ควรติดตามสภาวะตลาดและทบทวนบัญชีราคาให้บ่อยที่สุด (เช่น ทุกเดือน หรือทุกไตรมาส) เพราะต้องระลึกไว้เสมอว่า **"หัวใจสำคัญที่สุดของราคากลาง คือ ความเป็นปัจจุบัน"** หากราคากลางไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ณ วันดำเนินโครงการ ย่อมนำไปสู่ความได้เปรียบเสียเปรียบ การรักษาความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอจึงเป็นเครื่องมือเดียวที่จะสร้าง **"ความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย"** อย่างแท้จริง

